

Λευκωσία, 19 Απριλίου 2024

Προς

Υφυπουργό Πολιτισμού κα Κασσιανίδου, κα Ιωάννα Χατζηκωστή, κα Εβίτα
Μιχαηλίδη, κα Έλενα Χριστοδουλίδου

Emails: deputyminister@culture.gov.cy, director_sec@culture.gov.cy,
ihadjicosti@culture.gov.cy, emichaelides@culture.gov.cy,
echristodoulidou@culture.gov.cy

Αξιότιμη κα. Χατζηκωστή,

Εκ μέρους της Ένωσης Γραφιστών και Εικονογράφων Κύπρου, θέλουμε να εκφράσουμε την εκτίμηση μας για την αποστολή της επιστολής σας. Ωστόσο, μετά από ανάλυση των θεμάτων που αναδείξατε σε απάντηση της αρχικής μας επικοινωνίας, και ειδικότερα στα ζητήματα που αναφέρετε στο δεύτερο τμήμα της επιστολής σας, με τίτλο «Συνεργασία Υφυπουργείου Πολιτισμού και ΕΓΕΚ – Όροι Διαγωνισμών», θα θέλαμε να επισημάνουμε τα εξής:

Σημείο 1.

Εκτιμούμε την ενημέρωση που μας προσφέρατε σχετικά με το Καθεστώς του Καλλιτέχνη. Θεωρούμε ζωτικής σημασίας την επιβεβαίωση ότι οι παρατηρήσεις μας έχουν ληφθεί υπόψη και θα συμπεριληφθούν στη διαμόρφωση της νέας νομοθεσίας, όπως προφορικά μας διαβεβαίωσε η κα Κασσιανίδου κατά τη διάρκεια της πρόσφατης συνάντησής μας τον Ιανουάριο. Έχουμε δει και την σχετική ανάρτηση σχετικά με τη δημόσια διαβούλευση και θα το λάβουμε και αυτό υπόψη.

Σημείο 2.α

Η μη διαφορά αυτού του διαγωνισμού από προηγούμενους δεν αποτελεί κριτήριο επιτυχίας ή ορθότητας του διαγωνισμού. Δυστυχώς η ΕΓΕΚ έχει επισημάνει και στο παρελθόν ότι οι διαγωνισμοί αυτοί είναι καταχρηστικοί και άδικοι προς τους συμμετέχοντες. Όσον αφορά διαμαρτυρίες και «παράπονα» η ΕΓΕΚ είναι το όργανο αποδέκτης αυτών και οφείλει να προβάλλει αντιρρήσεις όπου υπάρχουν. Η μεροληπτική και επαναλαμβανόμενη φύση αυτών των διαγωνισμών, η οποία δεν παρουσιάζει ουσιαστικές διαφοροποιήσεις από προηγούμενες προκηρύξεις, αποτελεί σημείο σημαντικής κριτικής και απογοήτευσης. Η πρακτική αυτή, όχι μόνο υπονομεύει την αξιοπιστία και τη διαφάνεια των διαγωνισμών αλλά και αποτελεί πηγή αδικίας προς τους συμμετέχοντες, παρεμποδίζοντας την ανάδειξη πραγματικά καινοτόμων και ποιοτικών έργων.

Σημείο 2.β

Ο σκοπός σε τέτοιου είδους ανοικτών διαγωνισμών είναι να απευθύνεστε σε επαγγελματίες του συγκεκριμένου κλάδου που αντιστοιχεί στο είδος της εργασίας που ζητάτε. Η θέση της ΕΓΕΚ είναι αδιαπραγμάτευτη ως προς την ανάγκη διαφανών, ισότιμων και δίκαιων διαδικασιών σε κάθε διαγωνισμό, με σκοπό την ανάδειξη της ποικιλομορφίας και της ποιότητας που υπάρχει εντός του επαγγελματικού μας κλάδου. Είναι γνωστό άλλωστε στη κοινότητα ότι πολλά από τα λογότυπα που έχουν προκύψει μέσα από προηγούμενους διαγωνισμούς δεν ανταποκρίνονται στις λειτουργικές ανάγκες για τις οποίες δημιουργήθηκαν, αναδεικνύοντας μια επιφανειακή κατανόηση του ρόλου και της σημασίας της οπτικής επικοινωνίας.

Σημείο 2.γ

Ουδέν σχόλιο.

Σημείο 2.δ

Δυστυχώς όταν προκηρύχθηκε ο εν λόγω διαγωνισμός η ΕΓΕΚ είχε μόλις ιδρυθεί εξυπηρετώντας, μεταξύ άλλων σημαντικών για τον κλάδο αναγκών, και την αντιμετώπιση των θεμάτων που προέκυπταν και εξακολουθούν να προκύπτουν με τις προκηρύξεις τέτοιου είδους διαγωνισμών στην Κύπρο. Είναι γεγονός άλλωστε πως και το λογότυπό που προέκυψε από εκείνο το διαγωνισμό είχε σοβαρά προβλήματα εφαρμοστικότητας.

Σημείο 2.ε

Η αναφορά που προβάλλετε στη σχετική νομοθεσία, πέραν του ότι χαρακτηρίζεται από σημαντικές ελλείψεις, δεν εξαιρεί ουσιαστικά τους όρους του διαγωνισμού από τον καταχρηστικό τους χαρακτήρα. Οι προσπάθειες της ΕΓΕΚ εστιάζουν στη διαμόρφωση ενός πιο δίκαιου νομικού περιβάλλοντος. Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, η ΕΓΕΚ συμμετείχε ενεργά στις διαβουλεύσεις για την προάσπιση των δικαιωμάτων Δημιουργών, Σχεδιαστών και Εικονογράφων, οι οποίοι πλέον καλύπτονται επισήμως από την εν λόγω νομοθεσία. Ωστόσο, σχετικά με την ισχύουσα νομοθεσία, θα θέλαμε να επισημάνουμε συγκεκριμένα τμήματα του Νόμου περί Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων, ιδίως μετά τις πρόσφατες τροποποιήσεις που εγκρίθηκαν από τη Βουλή.

Άρθρο 11 (β) - μη έχουσα ούτως αναληφθή κατά παραγγελίαν, πραγματοποιείται κατά την διάρκεια της απασχολήσεως του δημιουργού, ως μέρος των καθηκόντων αυτού δυνάμει της περί απασχολήσεως συμβάσεως αυτού, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας λογίζεται ως μεταβιβάσθέν εις το πρόσωπον ή τον οργανισμόν όστις παρήγγειλε το έργον ή εις τον εργοδότην του δημιουργού, *επιφυλασσομένης οιασδήποτε μεταξύ των μερών συμφωνίας αποκλειούσης ή περιοριζούσης την τοιαύτην μεταβίβασιν.*

Στο σημείο αυτό, όπως και εσείς είχατε αναφέρει, δεν μεταβιβάζονται αυτόματα τα δικαιώματα στο πρόσωπο ή οργανισμό που παρήγγειλε το έργο, μόνο εάν δεν υπάρχει η οποιαδήποτε γραπτή συμφωνία. Εάν υπάρχει συμφωνία τότε ο Δημιουργός, σε συνεννόηση με τον Πελάτη, διευκρινίζει την άδεια χρήσης ή την παραχώρηση δικαιωμάτων. Και αυτό μας οδηγεί στο επόμενο Άρθρο,

Άρθρο 39:

(1) Σε περίπτωση που δημιουργοί και ερμηνευτές παρέχουν άδεια ή μεταβιβάζουν τα αποκλειστικά τους δικαιώματα για την εκμετάλλευση των έργων τους ή άλλων αντικειμένων προστασίας *δικαιούνται να λαμβάνουν δέουσα και αναλογική αμοιβή.*

(2) Η αμοιβή των δημιουργών και των ερμηνευτών είναι κατάλληλη και αναλογική προς την πραγματική ή δυνητική οικονομική αξία των δικαιωμάτων για τα οποία χορηγείται άδεια χρήσης ή τα οποία μεταβιβάζονται, *λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή του δημιουργού ή του ερμηνευτή στο συνολικό έργο ή άλλο αντικείμενο προστασίας και όλες τις άλλες περιστάσεις της υπόθεσης, περιλαμβανομένων πρακτικών της αγοράς ή πραγματικής εκμετάλλευσης του έργου.*

(3) Η προβλεπόμενη στο εδάφιο (2) αμοιβή δύναται να προσδιορίζεται με συλλογικές διαπραγματεύσεις ανά τομέα εκμετάλλευσης *μεταξύ των εκπροσώπων των προσώπων*

που προβαίνουν σε εκμετάλλευση των έργων, των ερμηνειών και των δημιουργιών ή ερμηνευτών.

Σημείο 2.ζ

Η αξιολόγηση της αμοιβής, όπως αναφέρετε στην απάντησή σας, πρέπει να στηρίζεται σε μια αντικειμενική σύγκριση με τις τρέχουσες αγοραίες τιμές που επικρατούν εντός του επαγγελματικού κλάδου, αντί για την αναδρομική σύγκριση με προηγούμενους διαγωνισμούς. Η μεθοδολογία που εφαρμόζετε, απουσία ενός επαγγελματικά διαμορφωμένου συστήματος κοστολόγησης, θεωρείται απαράδεκτη και στερείται επαγγελματικής συνέπειας.

Σημείο 2.η

Κατανοούμε τη θέση του Τμήματος για τις συμμετοχές Σωματείων στις επιτροπές. Σε αυτό όμως το σημείο θα θέλαμε να αναφερθούμε στο παράδειγμα της κ. Χριστοδουλίδου, υπάλληλο του Υφυπουργείου και μέλος της κριτικής επιτροπής η οποία συμμετέχει ενεργά στη διαχείριση των υποβολών πράγμα που δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά σχετικά με τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα της διαδικασίας και έχει σαν αποτέλεσμα την υπονόμευση του ανταγωνιστικού και δίκαιου χαρακτήρα του διαγωνισμού.

Σημείο 2.θ

Η ανωνυμία των υποβολών είναι κρίσιμο στοιχείο για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας και της ισότητας στη διαδικασία αξιολόγησης. Η αποκάλυψη που κάνετε σχετικά με τη προέλευση των υποβολών, με βάση την επαγγελματική ταυτότητα των συμμετεχόντων, εγείρει σημαντικές ανησυχίες όσον αφορά την διαδικαστική δικαιοσύνη. Επίσης το ζήτημα της επαρκούς ενημέρωσης των συμμετεχόντων, καθώς και η απουσία ενός σαφούς και περιεκτικού brief καθιστά αδύνατη την πλήρη κατανόηση των απαιτήσεων και των προδιαγραφών του έργου, επιφέροντας εν τέλει αποτελέσματα που δεν ανταποκρίνονται στις προσδοκίες της προκήρυξης, παρόμοια με αυτά που παρατηρούνται τα τελευταία χρόνια.

Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να επαναλάβουμε πως κατά τη διάρκεια της πρόσφατης συνάντησής μας, είχαμε την ευκαιρία να αναπτύξουμε διάλογο σχετικά με την πιθανή συνεργασία μας για τις επερχόμενες προκηρύξεις. Επιβεβαιώνουμε για άλλη μια φορά, τη διαθεσιμότητά μας να συμβάλλουμε ενεργά στη διαμόρφωση της προκήρυξης για τα τουριστικά προϊόντα του Νέου Κυπριακού Μουσείου όπως ανέφερε η κα Κασσιανίδου, βασιζόμενοι στα παραδείγματα που σας έχουμε ήδη υποβάλλει.

Εν κατακλείδι, η ΕΓΕΚ επιθυμεί να τονίσει την ανάγκη για μια πιο διεξοδική και ουσιαστική αναθεώρηση των πρακτικών και των προτύπων που διέπουν τους διαγωνισμούς και τις δημόσιες προκηρύξεις στο πλαίσιο της συνεργασίας με το Υφυπουργείο Πολιτισμού. Σας είναι άγνωστε γνωστές και οι προσπάθειες που είχαμε κάνει ως ΕΓΕΚ, όσο βρισκόσασταν στη θέση της Διευθυντού στο Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τράπεζας Κύπρου, σχετικά με τους διαγωνισμούς που προκηρύσσει το ΠΙΤΚ.

ένωση
γραφιστών και
εικονογράφων
κύπρου

Είμαστε πεπεισμένοι πως μόνο μέσα από ειλικρινή διάλογο και αμοιβαία κατανόηση μπορούμε να προχωρήσουμε προς την κατεύθυνση μιας πιο δίκαιης και ανταγωνιστικής καλλιτεχνικής αγοράς.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για διάλογο και συνεργασία.

Εκ μέρους της Ένωσης Γραφιστών και Εικονογράφων Κύπρου,

Ερμίνια Εμμανουήλ
Πρόεδρος

Δέσποινα Καννάουρου
Αντιπρόεδρος

Αντρέας Πιτσιλλίδης
Βοηθός Γραμματέα

Χριστίνα Πάντζιαρου
Μέλος

Άρτεμις Αγγελή
Μέλος

Στέλιος Λαμπαδίτης
Γραμματέας

Άδωνης Παπαδόπουλος
Ταμίας

Άννα Μιλτιάδου
Βοηθός Ταμία

Ντένις Κωνσταντίνου
Μέλος